

hegiroskop

STUART MOULTHROP

Migotliwa sieć kilkunastu przeplatających się wątków *Hegiroskopu*, związanych przez kilkaset hiperłączy, dostarcza czytelnikowi wyjątkowego doświadczenia: powieści, która... nie chce dać się przeczytać i rzuca wyzwanie najbardziej podstawowym nawykom takim jak kontrola nad lekturą i materialna stabilność tekstu.

Każdy z fragmentów narracyjnego kalejdoskopu Moulthrop'a samoczynnie znika z ekranu po 5 lub 30 sekundach i zastępowany zostaje kolejnym. Całość musimy czytać albo pod prąd, walcząc ze wartkim nurtem zmieniającego się bez naszej kontroli tekstu, albo też dając się temu nurtowi ponieść, uruchamiając dostępne „koła ratunkowe” w postaci hiperłączy.

Biorąc za punkt wyjścia pytanie: "a co jeśli słowo nie będzie stałe?" *Hegiroskop* bada konsekwencje niestabilności słowa w epoce cyfrowej oraz dominacji ekranu jako kulturowej formy przekazu. Nie bez powodu lektura przypomina oglądanie telewizji podczas gdy ktoś za naszymi plecami bez przerwy zmienia kanały. Jak daleko stąd do pewności jaką daje przewracanie kartek?

Konsekwencją niestałości słowa jest niestałość ciała i pokusa pozacielesnej pielgrzymki, tytułowej hegiry, czy to na orbitę pozaziemską, w domenę cyberprzestrzeni, czy też w sferę snu i śmierci. Raz jest to „opadanie i wznoszenie się na wieki w świecie błękitu” z cyberpunkowego fragmentu o podboju kosmosu, innym razem śmierć w samobójczym akcie termojądrowego terroru, o którym czytamy w wątku sensacyjnym.

Pierwotnie planowany tytuł - „Oto twój mózg w Internecie” wskazuje na to, czym chce być *Hegiroskop*: świadomością narracyjną w działaniu i strumieniem świadomości na poziomie dyskursu. Według *Tybetańskiej Księgi Umarłych* umysł człowieka po śmierci smagany jest halucynacjami, których trudno się nie przerazić i jeszcze trudniej nad nimi zapanować. Podobną podróżą, swoistym literackim bardo, jest *Hegiroskop*. Jeśli wyjdziemy z niej cało, nigdy już nie będziemy patrzeć na literaturę tak jak dotychczas.

Stuart Moulthrop: *Hegiroskop*, tłum. Mariusz Pisarski, "Techsty" nr 1 (6) 2009 [<http://techsty.art.pl/HGS>]